

A. MICHELAZZI, propovjedaonica u crkvi Sv. Vida u Rijeci

grafici Valvasorove zbirke Nadbiskupije zagrebačke, Zagreb 1973. — V. Magić, Metropolitana — knjižnica zagrebačke nadbiskupije, u katalogu: Riznica zagrebačke katedrale, Zagreb 1983, 1987. — R. Gotthardt-Skiljan, Valvasorova grafička zbirka, ibid. — Ista, Valvasorjeva grafična zbirka zagrebske nadškofije, u katalogu: Janez Vajkard Valvasor Slovenecem in Evropi, Ljubljana 1989. — V. Magić, Valvasorjeva knjižnica, u: Valvasorjev zbornik, Ljubljana 1989.

MEYNIER, Louis, crtač (Erlangen, 20. II. 1792 — Pariz, 11. X. 1867). God. 1826. došao u Rijeku, gdje je 1827. s Walterom Smithom osnovao tvornicu papira. Živio je uglavnom u Parizu i Rimu; često boravio u Rijeci, najduže 1840—49. Crtao je vjerno i vješto likove i prizore iz riječke svakodnevice (*S riječke tržnice*, *Na sajmu*, 1844). Autor je i niza karikatura (*Autokarikatura*, 1844—45), crteža i slika u akvarelu s kvarnerskim i istarskim krajolicima te veduta Rijeke (*Pogled na Rijeku*, 1844—45).

LIT.: Slikarstvo XIX. stoljeća u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1961. — B. Vižintin, Umjetnička Rijeka XIX. stoljeća, Rijeka 1993.

MEZDJJIĆ, Antun, slikar (Zagreb, 5. IV. 1907 — 15. V. 1981). Pohađao je Obrtnu školu (1919—23), radio kao soboslikar. Studirao na Akademiji u Zagrebu 1926—31 (V. Becić, Lj. Babić, T. Krizman), a 1933/34. usavršava se u Parizu. Pomagao je J. Kljakoviću pri slikanju stropa crkve Sv. Stasije u Dobroti (Boka kotorska) i fresaka u Sv. Marku u Zagrebu (1936). Bio je profesor na Akademiji u Zagrebu 1946—71.

Tematikom, tehnikom i morfologijom svojih ranijih radova M. je blizak grupi »Zemlja«, u okviru koje prvi put javno nastupa 1932. Boravak u Parizu približuje ga kolorističkome slikarstvu, a posebno na nj utječe L. Junek. Slika uljem, temperom i kredom gradski život i socijalne motive (*Grobari*, *Kolporterka*, *Zaspali u gredjenar*). U Zagrebu nastaju vedute (*S Griča*, 1938) i mrtve prirode, koje uz portrete postaju glavnom temom njegova slikarstva (*Košarica šljiva*, 1938; *Djevojčica za stolom*, 1939; *I. G. Kovačić*, 1941; *Djevojčica s lutkom*, 1942). Sve više radi akvarele intimnih i lirskih ugođaja (*Sa šalate*, 1940; *Mrtva priroda sa statuom*, 1942).

Poslije 1950. slika mekše i dinamičnije, bez čvrstih obrisa i volumena. Slikama *Dno mora* (1954) i *Prozor katedrale* (oko 1958) približava se apstrakciji koju otkriva u fenomenima prirode: treperenju lišća, odrazima u vodi, valovima (*Bez naslova*, 1959; *Jesenji dan*, 1966; *Plavi vodoskoci*, 1967; *Crni valovi*, 1968). U kasnijoj fazi ponovno slika portrete i mrtve prirode; prisjećajući se ratnoga vremena, često varira motiv lubanja. Bavio se opremom i ilustriranjem knjiga (V. Nazor, *Pepeljuga*, 1947; D. Tadijanović, *Pjesme i proza*, 1969). Mezđjićev neveliki opus svojim istančanim senzibilitetom čini posebnu dionicu u suvremenoj hrv. umjetnosti. Za života nije samostalno izlagao, a retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1982.

LIT.: M. Peić, Antun Mezđjić, Vjesnik, 17. XI. 1957. — E. Cvetkova, Veličina malog crteža, ŽU, 1973, 19—20. — M. Šolman, Antun Mezđjić, ibid., 1981, 31. — Z. Tonković, Antun Mezđjić (katalog), Zagreb 1982.

MEZOLITIK, prapov. razdoblje između paleolitika i neolitika (od ← 10 000 do ← 4000). Neki povjesničari dijele m. na *epipaleolitik* i *protoneolitik*. U našim je krajevima razdoblje mezolitika uglavnom pod utjecajem paleolitičke kult. tradicije. Kod kremenoga oruđa prevladavaju geometrijski mikroliti (trapezoidni, rjeđe trokutasti, deltoidni), dok keramika nije nađena. Među artefaktima su najčešći strugala, šiljci, rezala, bodeži i nožići; o nastambama nema čvršćih dokaza.

Nalazišta iz mezolitika je vrlo malo; razni facijesi mezolitika nađeni su u Brodskome Drenovcu, Glavičici kraj Sinja, Lakušiji u Požeškoj kotlini, Loparu na Rabu, Lozi kraj Šapjana, Oporovini na Učki, Šandalji II, Klanjčevoj peći na Čićariji, Podumcima kraj Drniša, Savudriji, Veloj spilji, Veternici, Vindiji itd. Premda se, zbog nedovoljne istraženosti, za sada, ne može govoriti o mezolitičkoj tipologiji, uvjetno se ona može dijeliti na panonsku i mediteransko-jadransku regiju.

LIT.: Crvena stijena (zbornik radova), Nikšić 1975. — Praistorija jugoslavenskih zemalja, I, Sarajevo 1979 (sa starijom literaturom).

J. Bil.

MIANI, Jakov, slikar iz Venecije, djelovao u Dalmaciji u XIX. st. Prvi se put pojavljuje u Zadru 1832. s litografijom *Sv. Šimun pred zadarskim Kopnenim vratima*. Iz 1838. je njegova slika *Sv. Obitelj* (priv. vlasništvo u Trstu), a iz 1846. slika *Majka Božja s djetetom* iz crkve Sv. Mihovila u Zadru. Kod obitelji Franceschi u Omišu čuvaju se tri minijature koje prikazuju mlade ženske likove. Ovaj osrednji slikar bidermajerskih crta od oko 1860. živi i djeluje u Piranu, Rijeci i Veneciji. Slikarstvom se bavio i njegov sin *Albert Josip*, koji je 1865. završio Akademiju u Veneciji i djelovao u Savoni u Liguriji, ali je slikao pejzaže i portrete i za neke dalm. obitelji.

LIT.: A. Petričić, Zadarski slikari u XIX. stoljeću, Radovi HIJZ, 1959, 4—5. — K. Prijatelj, Jakov i Albert Miani, zadarski slikari prošloga stoljeća, Zbornik za likovne umjetnosti (Novi Sad), 1971, 7.

K. Plj.

MICHAELE IZ BOLONJE, slikar (XIV. st.). U više navrata radio u Dubrovniku 1313—41. Obvezao se 1313. da će godinu dana slikati freske u stolnoj crkvi Sv. Marije. Oslikavanje crkve nastavio je 1318, kada se obvezao izraditi i minijature jednoga antifonarija; 1324. slikao je u crkvi Sv. Stjepana po narudžbi vlastelina Marka Lukarevića; 1335. povjereno mu je bojenje kancelarijske sale u Kneževu dvoru.

LIT.: J. Tadić, Građa. — I. Fisković, Dubrovačko slikarstvo i društveni okviri njegova razvoja u XIV. stoljeću, Prilozi — Dalmacija, 1983, str. 80—87.

R.

MICHELAZZI, Antonio, kipar (Gradisca d'Isonzo, Italija, 1. XI. 1707 — Rijeka, 1772), poznat kao »sculptor fluminensis«. U Rijeci imao 1733—72. vlastitu kiparsku i kamenarsku radionicu. Djelovao je na širem području, u Grazu (katedrala), Zagrebu (katedrala) te u Hrvatskome primorju i Istri. Za isusovačku crkvu Sv. Vida u Rijeci izradio propovjedaonicu i oltare Sv. Josipa i Sv. Franje Ksaverskoga, za augustinsku crkvu Sv.